El doble manual d'instruccions de la pandèmia fa ressorgir l'antiga frontera cerdana

▶ Els veïns de la Cerdanya viuen pendents de les restriccions diferents dels dos sistemes sanitaris i de la presència constant de controls policials

Miquel Spa
PUIGCERDÀ

■ La frontera ha tornat. La crisi del coronavirus i la gestió de la pandèmia per part de les autoritats sanitàries catalanes i de l'Estat francès han fet ressorgir els maldecaps que ja tan sols els padrins recordaven per passar d'un costat a l'altre de la línia estatal a la Cerdanya. La naturalitat amb què els cerdans han circulat les últimes dècades entre la Guingueta d'Ix i Puigcerdà, entre Palau i Age o entre la Tor de Carol i Guils ha estat substituïda les últimes setmanes per una gimcana de controls policials, restriccions de mobilitat i tocs de queda amb dos manuals d'instruccions.

A tres quarts de sis de la tarda tot són corredisses als carrers de la Guingueta, Oceja i Sallagosa. Els cerdans del nord surten de treballar i corren a tancar-se a casa perquè el toc de queda els prohibeix ser al carrer entre les sis de la tarda i les sis del matí sota l'amenaça de multes d'entre 135 i 3.750 euros. A partir d'aquesta hora, totes les botigues també queden tancades. Els que treballen a la Baixa Cerdanya saben que encara tenen un marge de quatre hores per fer encàrrecs, però quan tornin a casa no es podran entretenir i, sobretot, hauran de portar els documents acreditatius que venen de treballar. De fet, els contractes de treball i els documents d'identitat s'han convertit en el salconduit imprescindible per circular per la frontera des de l'inici de la crisi. Per motius laborals tothom pot circular entre la Baixa i l'Alta Cerdanya, però cal demostrar-ho i suportar amb paciència els controls policials, d'un i altre costat de la frontera, i les seves cues. Un altre requisit per a la vida quotidiana a la frontera en aquests mesos de pandèmia és l'apartat d'aquest doble manual d'instruccions que parla sobre les restriccions d'obertura dels establiments. Els confinaments es decreten de forma independent i descoordinada en un i altre costat de la línia, de manera que els cerdans transfronterers han de saber què poden trobar obert a cada costat. En aquest inici de febrer, els cerdans del nord baixen a Puigcerdà a consumir als establiments de restauració al migdia perquè a l'Estat francès encara són tancats. A l'Alta Cerdanya tan sols poden obrir els comerços d'alimentació i productes essencials com ara les farmàcies, de manera que els carrers de la Guingueta i dels pobles petits són aquests dies nuclis urbans buits. El doble manual d'instruccions afecta també les possibilitats de fer esport o acudir a actes culturals. Quan Catalunya va quedar en confinament domiciliari, a l'Alta Cerdanya es podia sortir a córrer o pedalar. Ara, en canvi, la situació és a la inversa pel que fa a les estacions d'esquí. Mentre les de la Molina i Masella són obertes, Les Angles, Font-Romeu i la resta de l'Alta Cerdanya són tancades, de mateixa manera que els equipaments culturals.

Dos sistemes, dades diferents

Si bé la Cerdanya és una unitat mèdica al voltant de l'Hospital Comú Transfronterer, les dades de l'evolució de la pandèmia de cada costat de la frontera es posen en referència i se sumen a les acumulades als seus respectius territoris cap al nord i cap al sud. Això deriva en dades diferents per un territori que geogràficament és un de sol. Aquesta setmana, l'Alta Cerdanya i la regió d'Occitània registren un índex de positius en test del 6,3% i una mitjana de casos detectats de 1.762 per dia. Les estadístiques de la Baixa Cerdanya, amb les de la sanitat catalana, se situen al mateix temps en un índex de positius del 6,2% i de 2.546 nous casos detectats per dia. La xifra que mostra el risc de rebrot tant utilitzada a Catalunya, a l'Estat francès no és un indicador d'ús comú.

La Gendarmeria francesa en un control policial a prop de la frontera

L'Estat francès considera i permet la mobilitat en un radi de 30 quilòmetres

Els gendarmes pregunten el lloc de residència per exigir una PCR als que viuen fora de l'àrea fronterera

M.S. LA GUINGUETA D'IX

■ L'última mesura adoptada pel Govern de París en la lluita contra la pandèmia és demanar a tothom qui entri al territori francès una prova PCR negativa. La mesura preveu, però, una excepció: els ciutadans en mobilitat considerada fronterera no l'hauran de presentar. Per establir la línia de qui és fronterer i qui no, París ha fixat un radi de 30 quilòmetres des del punt fronterer. Els que viuen dins d'aquesta circumferència hi poden circular, de manera que la frontera sanitària de la Cerdanya ha quedat desplaçada a Pont de Bar per la banda de l'Alt Urgell, Guardiola de Berguedà pel costat sud del túnel del Cadí, o Toses per la collada. Més enllà del fet que els gendarmes coneguin la ubicació dels pobles dels conductors, els últims dies els agents dels controls aleatoris a la frontera, i l'enllaç entre Puigcerdà i Llívia, pregunten: «On viu?» i «pensa tornar o es queda a França?». Davant aquestes dues qüestions i l'argumentació dels cerdans que viuen al territori i es desplacen per treballar, els gendarmes deixen passar a tothom. L'operació es repeteix en sentit contrari quan són els Mossos d'Esquadra els que estableixen el control a l'entrada de Puigcerdà. En aquesta aturada cal mostrar el DNI o el justificant laboral o mèdic del trajecte.